

Lista szósta* †
Rachunek prawdopodobieństwa
kierunek: Informatyka i ekonometria, studia I°

dr Jarosław Kotowicz

1 Jednowymiarowa zmienna losowa

Zadanie 1. *Z kwadratu o boku a losowane są dwa wierzchołki. Wartością zmiennej losowej X jest długość odcinka łączącego te wierzchołki. Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 2. *Z sześciangu o krawędzi a losowane są trzy wierzchołki. Wartością zmiennej losowej X jest pole trójkąta wyznaczonego przez te wierzchołki, którego wierzchołkami są one. Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 3. *Z kwadratu o boku a losowany jest punkt. Wartością zmiennej losowej X jest odległość od najbliższego boku. Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 4. *Losujemy punkt z trójkąta równobocznego o boku a . Zmienna losowa przyjmuje wartości równe odległości punktu od najbliższego boku. Podać rozkład zmiennej losowej.*

Zadanie 5. *Dany jest prostokąt o bokach a, b , gdzie $a < b$. Z prostokąta losujemy punkt. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe odległości punktu od najbliższego dłuższego boku. Podać rozkład zmiennej losowej.*

Zadanie 6. *Dany jest prostokąt $[0, 2] \times [0, 4]$. Z prostokąta losujemy punkt. zmienna losowa X przyjmuje wartości równe odległości punktu od najbliższego dłuższego boku. Podać rozkład zmiennej losowej.*

Zadanie 7. *Dane są dwa koła współśrodkowe o promieniach 1 i 2. Z większego koła losujemy punkt. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe odległości punktu od mniejszego z okręgów. Podać rozkład zmiennej losowej.*

Zadanie 8. *Z okręgu o promieniu 1 losujemy dwa punkty P, Q . Wartością zmiennej losowej jest długość mniejszego łuku. Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 9. *Z koła o promieniach 2 losujemy punkt. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe odległości punktu od brzegu koła. Podać rozkład zmiennej losowej.*

Zadanie 10. *A jest zdarzeniem losowym, które można zaobserwować w pojedynczym doświadczeniu $P(A) = p > 0$. Doświadczenia są w sposób niezależny wykonywane do tego momentu, kiedy A zostanie zaobserwowane po raz pierwszy. Wartością zmiennej losowej X jest numer tego doświadczenia kiedy A zostało zaobserwowane pierwszy raz (lub kiedy zostały przerwane próby). Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 11. *Z pęku n kluczy wybierany jest jeden i pasowany do zamka. Klucz, który nie pasuje jest odkładany, a z pozostałych jest losowany kolejny klucz. Wartością zmiennej losowej X jest numer tej próby, w której klucz pasuje do zamka. Wiadomo, że tylko jeden klucz otwiera zamek. Wyznaczyć rozkład X .*

Zadanie 12. *Rzucamy raz symetryczną monetą. Zdarzeniu wypaść orzeł przyporządkowujemy liczbę 2, a wypadła reszka liczbę -1. Podać rozkład zmiennej losowej.*

*©J.Kotowicz

†Zadania 30–47 pochodzą od dr U. Ostaszewskiej ze strony znajdującej się pod adresem <http://math.uwb.edu.pl/%7Euostasze/rachiie16.html>.

Zadanie 13. Rzucamy dwoma symetrycznymi monetami. Zdarzeniu wypadły dwie reszki przyporządkujemy liczbę 5, wypadły różne wyniki liczbę -3, zaś wypadły dwa orły liczbę 1. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 14. Rzucamy pięcioma symetrycznymi monetami. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe ilości wyrzuconych orłów. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 15. Rzucamy dwoma kostkami. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe sumie wyrzuconych oczek na obu kostkach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 16. Dokonujemy 10 jednakowych prób, które są niezależne. W każdej z prób może pojawić się zdarzenie A z prawdopodobieństwem p , ($0 < p < 1$). Zmienna losowa przyjmuje wartości równe ilości wystąpień zdarzenia A . Znaleźć rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 17. W urnie znajdują się 4 kule białe i 4 czarne. Losujemy z urny jednocześnie 4 kule. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe ilości wylosowanych kul czarnych. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 18. Rzucamy kostką do gry i czworościanem na ścianach którego są liczby 0,0,1,2. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe

- sumie;
- iloczynowi

wyrzuconych oczek i liczby wypadłej na czworościanie. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 19. Rzucamy trzema monetami na których znajdują się następujące liczby -1 i 1, 0 i 1 oraz 1 i 2. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe iloczynowi liczb wypadłych na monetach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 20. Rzucamy kostką i monetą. Opisać zmienną losową, jeśli przyjmują wartości równe

- sumie oczek na kostce i wypadłych liczb na monecie (orzec - 0, reszka - 1);
- ilości wyrzuconych oczek na kostce;
- iloczynowi ilości oczek na kostce i wypadłych liczb na monecie (orzec - 0, reszka - 1).

Zadanie 21. Rzucamy kostką do gry i dwiema monetami. Na jednej z monet znajdują się liczby 1 i 2, a na drugiej 0 i 1. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe iloczynowi otrzymanych oczek i wyrzuconych liczb na monetach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 22.

Rzucamy kostką i dwoma symetrycznymi monetami, na których znajdują się odpowiednio liczby -1,1; 0,1. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe sumie wyrzuconych oczek i iloczynowi liczb wypadłych na monetach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 23. Rzucamy kostką i trzema symetrycznymi monetami, na których znajdują się odpowiednio liczby -1,1; 0,1; -1,0. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe sumie wyrzuconych oczek i iloczynowi liczb wypadłych na monetach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 24. Rzucamy dwoma kostkami i dwoma symetrycznymi monetami, na których znajdują się liczby 0,1. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe wartości bezwzględnej różnicy wyrzuconych oczek powiększonych o iloczyn wyników otrzymanych na monetach. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 25. Rzucamy dwoma kostkami do gry i monetą na której są cyfry 0 i 1. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe iloczynowi sumy oczek i wyrzuconej liczby na monecie. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 26. Rzucamy dwoma kostkami i symetryczną monetą, na której znajdują się liczby -1,1. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe sumie liczby wypadłej na monecie i wartości bezwzględnej różnicy wyrzuconych oczek. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 27. Ze zbioru N ponumerowanych elementów losujemy ze zwracaniem n elementów ($1 < n < N$). Niech X, Y będą zmiennymi losowymi przyjmującymi odpowiednio wartość największego i najmniejszego wylosowanego numeru. Wyznaczyć rozkłady X, Y .

Zadanie 28. Uczeń rzuca 4 razy do kosza. Prawdopodobieństwo umieszczenia piłki w koszu wynosi $\frac{1}{4}$. Wyznaczyć rozkład zmiennej losowej wyznaczonej przez ilość trafień do kosza.

Zadanie 29. Czy można dobrać parametr a tak, aby podane funkcje były gęstościami pewnego rozkładu zmiennej losowej? Odpowiedź uzasadnij. W przypadku odpowiedzi pozytywnej policzyć ich dystrybuanty.

- $f(x) = \begin{cases} ax & \text{dla } x \in [0, 4] \\ 0 & \text{dla } x \notin [0, 4] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} ax & \text{dla } x \in [-1, 4] \\ 0 & \text{dla } x \notin [-1, 4] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} ax^2 & \text{dla } x \in [0, 3] \\ 0 & \text{dla } x \notin [0, 3] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} \frac{3}{4}x \cdot (2 - x) & \text{dla } x \in [0, a] \\ 0 & \text{dla } x \notin [0, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} a & \text{dla } x \in [c, c + \frac{1}{a}] \\ 0 & \text{dla } x \notin [c, c + \frac{1}{a}] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} ax & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 0 & \text{dla } x \notin [0, 1] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x < 0 \\ ae^{-x} & \text{dla } x \geq 0 \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [0, a] \\ x + 2 & \text{dla } x \in [0, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [0, \frac{\pi}{4}] \\ a \cos x & \text{dla } x \in [0, \frac{\pi}{4}] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [-1, a] \\ x & \text{dla } x \in [-1, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [-a, a] \\ x^2 & \text{dla } x \in [-a, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} x^3 & \text{dla } x \in [-1, a] \\ 0 & \text{dla } x \notin [-1, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [0, 1] \\ ax(2 + x) & \text{dla } x \in [0, 1] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [-1, a] \\ x^2 + x & \text{dla } x \in [-1, a] \end{cases};$
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [-a, a] \\ |x| & \text{dla } x \in [-a, a] \end{cases};$

- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [-a, a] \\ \cos x & \text{dla } x \in [-a, a] \end{cases}$.
- $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \notin [0, a] \\ x^3 & \text{dla } x \in [0, a] \end{cases}$.

2 Zadania różne

Zadanie 30. Rzucamy kostką, zmienna losowa X przyjmuje wartość 0 jeśli liczba wyrzuconych oczek jest podzielna przez 3, 1 gdy liczba wyrzuconych oczek przy dzieleniu przez 3 daje resztę 1, 2 gdy liczba wyrzuconych oczek przy dzieleniu przez 3 daje resztę 2. Wyznaczyć rozkład zmiennej losowej X .

Zadanie 31. Przeznaczona do odbioru partia towaru zawiera jednakową liczbę sztuk I, II i III gatunku. Niech $\omega_1, \omega_2, \omega_3$ oznaczają zdarzenia elementarne w doświadczeniu polegającym na wylosowaniu z tej partii towaru sztuki odpowiednio I, II, III gatunku. Zmienne losowe X, Y określamy w sposób następujący

$$\begin{aligned} X(\omega_1) &= 2, X(\omega_2) = 1, X(\omega_3) = 0 \\ Y(\omega_1) &= 0, Y(\omega_2) = 1, Y(\omega_3) = 2. \end{aligned}$$

Porównać rozkłady zmiennych losowych X, Y . Wyznaczyć ich dystrybuanty. Czy zmienne losowe X i Y są równe?

Zadanie 32. Z pęku n kluczy wybierany jest jeden i pasowany do zamka. Klucz, który nie pasuje jest odkładany, a z pozostałych jest losowany kolejny klucz. Wartością zmiennej losowej X jest numer tej próby, w której klucz pasuje do zamka. Wiadomo, że tylko jeden klucz otwiera zamek. Wyznaczyć rozkład X .

Zadanie 33. Rzucamy pięcioma symetrycznymi monetami. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe ilości wyrzuconych orłów. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 34. Dane są 4 urny i 3 kule. Rozmieszczamy kule w urnach. Zmienna losowa przyjmuje wartości równe ilości pustych urn. Obliczyć rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 35. Losujemy n -krotnie (ze zwracaniem) liczbę spośród liczb od 1 do N . Niech zmienna losowa X przyjmuje wartości równe największej spośród liczb uzyskanych w losowaniu. Obliczyć jej rozkład.

Zadanie 36. Dany jest odcinek $(0, L)$ i punkt r należący do tego odcinka. Z odcinka losujemy dwa punkty x_1, x_2 . Zmienna losowa X przyjmuje wartość 1, gdy punkt r znajduje się między wylosowanymi punktami oraz 0 w przeciwnym wypadku. Podać rozkład X .

Zadanie 37. Rzucamy dwoma kostkami i symetryczną monetą, na której znajdują się liczby $-1, 1$. Zmienna losowa X przyjmuje wartości równe sumie liczby wypadłej na monecie i wartości bezwzględnej różnicy wyrzuconych oczek. Podać rozkład zmiennej losowej.

Zadanie 38. Niech $\Omega = \{0, 1, 2, 3\}$, $P(\omega) = \frac{1}{4}$ dla $\omega = 0, 1, 2, 3$. Definiujemy dwie zmienne losowe $X(\omega) = \sin \frac{\pi\omega}{2}$ oraz $Y(\omega) = \cos \frac{\pi\omega}{2}$. Znaleźć rozkłady i dystrybuanty zmiennych losowych X i Y . Obliczyć $P(\{\omega \in \Omega : X(\omega) = Y(\omega)\})$.

Zadanie 39. Z talii 52 kart wyciągamy 6 i takiemu losowaniu przypisujemy liczbę pików. Znaleźć rozkład określonej w ten sposób zmiennej losowej.

Zadanie 40. Dana jest gęstość określona wzorem

$$f(x) = \begin{cases} \cos x & \text{dla } x \in [0, \frac{\pi}{2}] \\ 0 & \text{dla } x \notin [0, \frac{\pi}{2}] \end{cases}.$$

Nie licząc całki podać ile wynosi prawdopodobieństwo w punkcie $\frac{\pi}{4}$. Odpowiedź uzasadnij.

Zadanie 41. Dla jakich wartości a funkcja $f(x) = ax^2 \mathbb{1}_{[0,2]}(x)$ jest gęstością?

Zadanie 42. Niech X ma rozkład o gęstości $f(x) = \frac{a}{x^2+1}$. Wyznaczyć wartość parametru a oraz obliczyć $P(|X| > 1)$?

Zadanie 43. Niech X ma rozkład o gęstości $f(x) = ce^{-|x|}$. Wyznaczyć c i $P(X > -1)$.

Zadanie 44. Niech X ma rozkład o gęstości

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{2} & \text{dla } x \in [-1, 0) \\ x & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 0 & \text{dla } x \notin [-1, 1] \end{cases}.$$

Obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia, że $\{|X - \frac{1}{8}| < \frac{5}{8}\}$.

Zadanie 45. Wiemy, że zmienna losowa X ma rozkład wykładniczy z parametrem $\lambda > 0$ i $P(X < 2) = \frac{3}{4}$. Obliczyć λ .

Zadanie 46. Zmienna losowa X ma rozkład jednostajny na zbiorze $A = [-1, 0] \cup [2, 4]$. Wyznaczyć gęstość i $P(|X - \frac{3}{2}| < 2)$.

Zadanie 47. Czy można dobrać parametr a , by funkcja:

a) $f(x) = \frac{a}{x^2} \mathbb{I}_{(1, \infty)}(x)$;

b) $g(x) = \frac{a}{x} \mathbb{I}_{(1, \infty)}(x)$;

c) $h(x) = a\sqrt{x} \mathbb{I}_{(0, 3)}(x)$

była gęstością?